

מבוא

תחרויות ספורט הן רגעי שיא מרגשים עבור כל מי שמתאמן ורוצה להצליח. לכל ענף ספורט באשר הוא יש חוקים וכללים להתנהלות יומיומית בשגרת אימונים ובמצבי תחרות.

בשנים האחרונות, מאז נכנס סגל שופטים חדש לענף, אנו נתקלים בשגיאות רבות של קשתים בזמן תחרות הנובעות בעיקרן מחוסר ידע או מפרשנות מוטעית של החוקים השונים. שגיאות וטעויות אפשר לתקן בזמן אימונים, אך הן הופכות לקריטיות ויכולות להפוך את הקערה על פיה בזמן תחרות. מטרת המדריך שלפניכם היא לספק את המידע הבסיסי הנחוץ לכל קשת מתחרה במגוון התחרויות השונות על מנת למנוע הישנותן של שגיאות העלולות לפגוע בהצלחה בתחרות וכן על מנת להרים את הרמה של המתחרים ולהפוך את התחרויות למקצועיות יותר.

חשוב לנו להבהיר כי אין תפקידו של מדריך זה להחליף את ספר החוקה של ענף הקשתות אלא רק לתת את הדגשים הכלליים והחשובים ביותר, על מנת שכל מתחרה יעלה על קו הירי כאשר בידו הידע הבסיסי להתנהלותו בזמן תחרות ולהצלחתו בה.

ספר החוקה של ענף הקשתות מופיע באתר האיגוד העולמי ובו תוכלו למצוא את כל המידע הדרוש.

אתר איגוד הקשתות העולמי <https://www.worldarchery.sport/> :

בהצלחה,
ג'יי ומיה

ציוד תקני

בתחרויות אליפות ישראל השונות ייבדק הציוד של כל קשת לפני תחילת התחרות. בשאר התחרויות על הקשת להגיע עם ציוד תקני. במידה ויימצא הציוד כאשר אינו תקין לתחרות, יורד מתחרה מן הקו ולא יורשה להמשיך בתחרות.

קשת

ריקרב (Recurve)

- אין להשתמש בעזרי כיוון מלבד הכוונת עצמה.
- אין לסמן או לכתוב על גוף הקשת או על העזרים הנלווים.
- אין לסמן סימונים על המיתר.

קומפאונד (Compound)

- יעשה שימוש בכוונת תקנית בלבד לפי החוקה הבין לאומית.
- כוח המתיחה של הקשת המותר לתחרות הנו עד 60 ליברות בלבד.

חיצים

- קוטר החיצים לא יעלה על 9.3 מ"מ כפי שנקבע בחוקה (קוטר החוד המותר הינו 9.4 מ"מ).
- על הקשת לרשום את שמו על גבי החץ בצורה ברורה.

קוד לבוש

- על הקשת ללבוש את חולצת המועדון אליו הוא משתייך.
- החולצה לגברים חייבת להיות עם שרולים.
- גברים אינם יכולים ללבוש גופיות.
- נשים בלבד יכולות להתחרות בגופיה ובלבד שיש לה רצועות או כתפיות משני הצדדים.
- אין להתחרות במכנסי ג'ינס או מכנסים בגזרה נמוכה או מכנס מתרחב.
- אורך מכנס קצר או חצאית יימדד לפי אורך הזרוע המונחת לצד הגוף כאשר אצבעות כף היד פתוחות. מכנס או חצאית הקצרים מאורך זה ייפסלו ולא תותר התחרות בלבוש זה.
- על הנעליים להיות נעלי ספורט סגורות בלבד. אין להתחרות בכפכפים, סנדלים או כל נעל פתוחה אחרת.
- רטיות ירי/משקפיי ירי - מותר השימוש ובלבד שאינן משמשות כעזר כיוון לירי.

רישום השתתפות בתחרות

- רישום יעשה לפי הנהלים שקובעים מארגני התחרות.
- קשת אשר לא ידאג להסדר רישומו לתחרות לפי הנהלים לא יוכל להשתתף בתחרות.

בעלי תפקידים בתחרות

מנהל התחרות

- אחראי לקיומה התקין ולתנאי תחרות כמקובל בחוקה. בכל בעיה הקשורה למתחם התחרות או לניהולה – יש לפנות אל מנהל התחרות בלבד.

מנהל הירי (D.O.S (Director of Shooting) -

- אחראי לכל תהליך הירי בתחרות כולל לוחות הזמנים, הרצת השעונים וניהול מקצי הירי. שולחן מנהל הירי ניצב בקצה קו הירי כך שיוכל לצפות ולשלוט בכל המתרחש בתחומי הירי אשר על המגרש. יש לפנות למנהל הירי בבעיות הקשורות לתהליך הירי בלבד.
- בישראל משמש השופט הראשי בתפקיד מנהל הירי.

רישום תוצאות

רישום בלוח התוצאות יעשה בכל שלבי התחרות ולאחר כל מקצה ירי.

אין להוציא חיצים מן המטרה לפני שנרשמו תוצאותיהם של הקשתים אשר ירו במטרה. יש להקפיד על סימון חורי הירי על גבי הפייס לאחר כל מקצה - מטרה אשר לא סומנה ויקרה בה מקרה של חץ חוזר, לא תתאפשר קביעת ניקוד החץ והקשת יפסיד נקודות.

דוגמת רישום תוצאות

להלן דוגמא לרישום תקיין בדף התוצאות:

תחרות ארצית - קיץ 2013
 ראשון לציון, 04-06-2013 to 04-05-2013 From

	Archer:	אלון יסקאלי				4B	
	Club:	רמת השרון				RM	
		1	2	3	Sum	Tot.	10 X
1		10	8	8	24		1
2		10	10	7	27	51	2
3		10	10	6	26	77	2
4		10	10	10	30	107	3
5		9	9	7	25	132	
6		10	10	5	25	157	2
7		10	9	5	24	181	1
8		10	10	6	26	207	2
9		10	7	5	22	229	1
10		10	10	7	27	256	2
11		10	9	5	24	280	1
12		10	9	5	24	304	1
	Total					304	18

Archer
Scorer

הוראות למילוי דף התוצאות

1 במידה ופרטי המתחרה לא מולאו מראש, יש למלא: שם פרטי ומשפחה, שם מועדון, מספר המטרה, וסוג הקשת והסקציה (ראו הסבר בהמשך).

2 יש לרשום את ערך הניקוד של כל חץ בנפרד בסדר יורד. חץ שלא פגע יסומן על-ידי M.

3 בעמודת Sum יש למלא את סיכום החיצים שנורו במקצה.

4 בעמודת Total יש למלא החל מהמקצה השני את תוצאת הסיכום הרץ וכך הלאה, עד סוף המקצה. על-מנת למנוע עיכובים בתחרות, מומלץ לבצע חישוב זה אחרי כל מקצה ירי, כך שבסוף הירי, כל שנותר הוא לחתום על דף התוצאות ולהגישו.

5 בריבוע Total התחתון יש לרשום תוצאת הסיכום הסופית של כל המקצה.

6 בתחתית העמוד חותמים הרשם והקשת. החתימה מאשרת את התוצאה על הדף ומחייבת.

צוות השיפוט אינו אחראי לבדיקת סיכום הנקודות. חובה זו חלה על הקשת עצמו בלבד. לאחר שחתם הקשת על התוצאות והגיש לצוות השיפוט, החתימה מחייבת ולא תינתן אפשרות ערעור.

אופן רישום סוג הקשת והסקציה:

סוג קשת		R = ריקרב C = ; קומפאונד B = ; קשת עירומה	
סקציה	בוגרים:	M = מגברים	W = נשים
	נוער:	JM = נוער בנים	JW = נוער בנות
	קדטים:	CM = קדטים בנים	CW = קדטים בנות
	מאסטרים:	MM = מאסטרים גברים	MW = מאסטרים נשים
	מתחילים:	BY = עד גיל 18	BA = מעל גיל 18

לדוגמה: קשת שמתחרה בסוג קשת ריקרב בסקציית קדטים בנים, ירשום CM.R

יש לוודא שסוג הקשת והסקציה שנרשמו תואמים לנתונים שברשימת המשתתפים/חלוקת המטרות.

מתחם התחרות

לפני תחרות מתקיים מקצה חימום ואימון על מגרש הירי (או במגרש נפרד - בחו"ל למשל). חוקי הירי באימון/חימום זהים לחוקי הירי בתחרות ומתנהלים לפי שעון זמן ועל-ידי מנהל הירי. קשת שירה חץ לאחר תום זמן המקצה האחרון של האימון יאבד את הניקוד הגבוה מבין החיצים במקצה הירי הראשון בתחרות.

קו הירי

יש לעלות על קו הירי רק בהינתן האות בלבד. מיד בסיום הירי יש לרדת מן הקו ולחזור אל מעבר לקו ההמתנה. לאחר ירי החץ האחרון, אין להישאר ולצפות בטלסקופ.

לכל קשת מוקצים 80 ס"מ לעמדת ירי על הקו. יש להתחשב בקשתים העומדים לפניך או אחריך ולהיזהר בעת העלייה והירידה מהקו. קשת נכה על כיסא גלגלים יירה לבד על הקו במקצה שלו.

קו 3 מטר קדמי

נמצא אחרי קו הירי בכיוון המטרות. קו זה מסמן את מרחב הירי בו לא יפסל חץ שנפל לפני הירי או בזמן הירי. במידה ונפל חץ, אין לחצות את קו הירי בניסיון להחזירו ויש להוציא חץ נוסף מהאשפה. החץ ייאסף רק בסיום הירי והליכה לעבר המטרות.

קו 5 מטר אחורי

נמצא לפני קו הירי ומשמש כקו המתנה. כל ציוד שהוא צריך להימצא מאחורי קו זה, כולל קשתות. אין לעבור קו זה אלא למטרת עלייה לקו הירי בלבד בהישמע האות. רק שופטים מורשים לעמוד בשטח זה בזמן הירי.

קו מטרות

קו הנמצא בעמדת המטרות וכל המטרות מיושרות לפיו. גובה הפייס המודבק במטרה צריך להיות 135 ס"מ מעל פני הקרקע ממרכז העיגול הצהוב (במטרות קטנות נמצא בפייס האמצעי). במידה ולדעת הקשת הפייס מחורר מדי, או לא מונח באופן תקין, עליו לפנות לשופטים ולבקש החלפה.

בזמן התחרות

על הקשתים להיות קשובים לקריאות תחילת הירי לפני התחרות. לא תינתן הארכת זמן.

שעון, רמזורים וחיווי קולי

2אותות צפצפה	קריאה לגשת ולעלות לקו הירי. ינתנו 10 שניות לעלייה לקו והתמקמות. אין להרים את הקשת ולכוון בזמן זה. בשלב זה הרמזור יצביע אדום.
	בירי: AB/CD סיום הירי של קבוצת היורים הנוכחית וקריאה לקבוצת היורים השניה לעלות לקו היורים. קשת שיירה חץ לאחר סיום הזמן יאבד את הניקוד הגבוה של חץ ממוקצה זה. תחילת ירי.
1אות צפצפה	הרמזור יתחלף לירוק והזמן בשעון ירוץ בספירה לאחור בהתאם לסוג התחרות (120 שניות ל-3 חיצים או 240 שניות ל-6 חיצים).
30שניות לסיום הירי	רמזור מתחלף לצהוב.
3אותות צפצפה ורמזור אדום	סיום הירי מקצה והליכה למטרות. קשת שיירה חץ לאחר סיום הזמן יאבד את הניקוד הגבוה של חץ ממוקצה זה.
רצף צפצופים מהיר מעל ל-3 צפצופים	בעיה בטיחותית התרחשה במתחם הירי ועל כל הקשתים לחדול מירי במייד.

במידה והרמזור ו/או השעון אינם תקינים, הירי נמשך כרגיל ותשמע שריקת משרוקית. הזמן האמיתי הינו המחייב והקובע ואינו תלוי בשעון או ברמזור. לא יינתנו הארכות זמן לירי.

שלבי התחרות

תחרות קשתות נחלקת לשני שלבים:

שלב א	שלב המוקדמות - (Qualification Round) קובע לפי הניקוד הגבוה מי יהיו אלו שיעלו לשלב הגמרים.
שלב ב	שלב הגמרים - (Elimination Round) יקבע על ידי מנהל התחרות ותלוי במספר המשתתפים ובלוח הזמנים. יכול להתחיל מ-1/32 גמר או מכל שלב אחר שיקבע על-ידי מנהל התחרות. הירי בשלב הגמר יתבצע בזוגות. בעל הניקוד הגבוה ביותר מול בעל הניקוד הנמוך ביותר וכן הלאה.

ירי בשלבי הגמר - ריקרב

הקשתים יירו עד 5 מערכות של שלושה חיצים. בכל מערכה יוענקו לבעל הניקוד הגבוה 2 נקודות ולבעל הניקוד הנמוך 0 נקודות. במקרה של שוויון, יקבל כל אחד מהצדדים נקודה אחת (1). הראשון שמגיע ל-6 נקודות הוא המנצח והעולה לשלב הבא.

במקרה של שוויון לאחר 5 מערכות יתקיים ירי של חץ אחד "שובר שוויון" וינצח הקשת שירה הכי קרוב למרכז המטרה (ל-10).

Archer:
 Club:
 Category:

	Winner			1/8		Target		
	1	2	3	Set Total	Running Total	Set Points	Tot.	
1	10	10	9	29	29	1 0	2	
2	8	8	10	26	55	2 1 0	0	
3	9	10	10	29	84	1 0	4	
4	10	10	10	30	114	1 0	6	
5						2 1 0		
S.O.	Closest to the center						Total	6

Archer
 Scorer

1 במידה ופרטי המתחרה לא מולאו מראש, יש למלא שם פרטי ומשפחה, שם מועדון וקטגוריה.

2 יש לרשום את ערך הניקוד של כל חץ בנפרד, כולל סיכום המערכה בעמודת Sum והסיכום הרץ בעמודת Tot.. חץ שלא פגע יסומן על-ידי M.

3 יש לסמן בעיגול את תוצאת המערכה. 2 = ניצחון, 1 = שוויון, 0 = הפסד, ולרשום את הערך בעמודת Total.

4 בריבוע Total התחתון יש לרשום את תוצאת הסיכום הסופי של כל המערכות.

5 במקרה של ירי שובר שוויון, יש לרשום את התוצאה בריבוע שלצד SO.

6 הקשת שהחץ שירה היה קרוב יותר לאמצע יסמן את תיבת Closest to the center.

7 הקשת שניצח בשלב הגמר יסמן את תיבת Winner.

8 בתחתית העמוד חותמים הרשם והקשת. החתימה מאשרת את התוצאה על הדף ומחייבת.

ירי בשלבי הגמר - קומפאונד

הקשתים יירו 5 מקצים של שלושה חיצים ויסכמו את כל המקצים. הקשת עם הסיכום הגבוה יותר עולה לשלב הבא. במקרה של תיקו אחרי 5 מיקצים, יתקיים ירי חץ "שובר שיוויון" וינצח הקשת שירה הכי קרוב למרכז המטרה (ל-10).

1 Archer:
Club:
Category:

7 Winner 1/8 Target

	1	2	3	Sum	Tot.	10	X
2 1	10	10	10	30	30		
2 2	10	10	9	29	59		
3 3	10	10	10	30	89		
4 4	10	9	9	28	117		
4 5	10	10	8	28	145		
5 S.O.	Closest to the center			Total	145		

5 Archer
6 Scorer

3

1 במידה ופרטי המתחרה לא מולאו מראש, יש למלא שם פרטי ומשפחה, שם מועדון וקטגוריה.

2 יש לרשום את ערך הניקוד של כל חץ בנפרד, כולל סיכום המערכה בעמודת Sum והסיכום הרץ בעמודת Tot.. חץ שלא פגע יסומן על-ידי M.

3 בריבוע Total התחתון יש לרשום את תוצאת הסיכום הסופי של כל המערכות.

4 במקרה של ירי שובר שיוויון, יש לרשום את התוצאה בריבוע של SO.

5 הקשת שהחץ שירה היה קרוב יותר לאמצע יסמן את תיבת Closest to the center.

6 הקשת שניצח בשלב הגמר יסמן את תיבת Winner.

7 בתחתית העמוד חותמים הרשם והקשת. החתימה מאשרת את התוצאה על הדף ומחייבת.

שיפוט ושופטים

גוף השיפוט והשופטים הינו חיצוני לאיגוד ומטרתו לשמור על ניהול תקין של תחרויות ועל טוהר המידות בספורט. השופטים הם למענכם ובשבילכם – יש לנהוג כלפיהם בכבוד.

תפקיד השופט הראשי לנהל את הירי, לנהל את שופטי הקו ולדון בערר הנוגע לירי בלבד.

שופטי הקו אחראים על מתחם הירי, על הסדר וניהול ירי תקין וכן על שיפוט בנוגע לניקוד חיצים במטרות. יש להישמע לכל הוראות השופטים ולקיימן במלואן.

במהלך הירי השופטים ימצאו בתחום ההמתנה בין קו הירי לקו 5 מטר. במידה ומתגלה בעיה או שאלה, אין לרדת מקו הירי. יש להרים יד ולחכות ששופט יגיע אליכם על מנת לברר את העניין.

בסיום הירי ובזמן ההליכה למטרות השופטים יעמדו אחרי הקשתים במרחק של 3 מטרים ויהיו זמינים לשפוט ניקוד חיצים.

במידה והתעוררה מחלוקת בנוגע לניקוד חץ יש להרים יד ולקרוא לשופט. יש להצביע על החץ אליו נדרש שיפוט. אין להוציא שום חץ מהמטרה לפני תום השיפוט. בשום אופן אין לומר לשופט למי החץ שייך על מנת למנוע בעיה אתית. השופט יתבונן בעזרת זכוכית מגדלת משתי זוויות שונות ויקבע את הניקוד. החלטת השופט הינה סופית ואינה ניתנת לערעור. אין דבר כזה "חוות דעת שניה" משופט אחר.

בסיום הרישום וההליכה חזרה לקו הירי, יישארו השופטים בקו המטרות ויבדקו את המטרות – אם לא נשכחו בהן חיצים ושהפייסים תקינים. השופטים חוזרים אחרונים לקו הירי.

התנהגות הולמת

אין איסור בחוקה על רעש. עם זאת יש להתחשב בצורך של הקשתים המתחרים בריכוז ולהימנע מהפרעות מיותרות.

מלבד הקשתים המתחרים והשופטים – אף אדם, כולל מאמנים ואורחים לא מורשה להיכנס למתחם הירי ולגשת לעמדת המטרות. האנשים היחידים המורשים לעלות לקו המטרות הם אלו אשר מראש הגישו בקשה לעזור בספירת הניקוד או בהוצאת חיצים עבור אלו המתקשים בכך (נכים וילדים).

תשובות לשאלות נפוצות

1. האם חץ שפגע במטרה, חזר לאחור ונעצר בתחום קו ה-3 מטר נחשב כחץ שלא נורה ואפשר לירות במקומו חץ נוסף?

לא, דינו כחץ שפגע וחזר מהמטרה. הניקוד יינתן לפי החור הלא מסומן בפייס.

2. יריתי בטעות יותר חיצים ממה שמותר – מה קובע?

הניקוד יהיה לפי 6 או 3 חיצים עם הערך הנמוך ביותר בהתאם למקצה. קשת החוזר על טעות ירי כזו יותר מפעמיים ייפסל ולא יוכל להמשיך להתחרות.

3. מה עלי לעשות אם התגלתי בקשת שלי תקלה טכנית בזמן הירי? האם אקבל זמן נוסף לירי?

בשלב המוקדמות על הקשת לסמן לשופט שיש בעיה ויקבל זמן לתקן את הבעיה. משלב 1/4 הגמר לא יתקבלו תקלות טכניות או בעיות רפואיות ועל הקשת לפתור את הבעיה תוך זמן המקצה (בחו"ל קשתים מגיעים עם שתי קשתות).

4. האם מותר לי לשים טלסקופ בכל תחרות על קו הירי?

מותר לשים טלסקופ בכל שלב של ירי לבודדים כל עוד גובה הטלסקופ מתחת לגובה הכתף ושאינו מפריע לקשת אחר על הקו. בירי קבוצתי יש טלסקופ אחד שבו משקיף קשת מהקבוצה או המאמן.

5. אני רוצה להגיש ערעור – למי עלי לפנות וכיצד?

בתחרות בחו"ל מגישים ערעור בכתב לשופט הראשי בליווי פקדון של 50 יורו תוך רבע שעה מסיום המקצה. השופט הראשי מעביר את הערעור לוועדת הערר שנקבעה לתחרות. (מורכבת לרוב משלושה ראשי קבוצות המשתתפות בתחרות). אם הערעור מתקבל, הכסף מוחזר. אם הערעור לא מתקבל הכסף עובר לקופת האיגוד הבין לאומי שתחת חסותו נערכת התחרות.

בארץ יוגש הערעור לשופט הראשי.

6. האם מותר לדבר עם המאמן בזמן הירי?

לא, למאמן מותר לדבר איתכם ולתת לכם עצות כל עוד הדבר אינו מפריע לקשתים אחרים על הקו.